

Висновки. Цілеспрямованість студентів і доцільність їх поведінки при досягненні наміченої мети потребували широкого вибору дій, вимагали прояву творчих здібностей, активності, ініціативи. Така широта використання можливостей, яка виражалася у самостійності і відносній свободі дій студентів, пов'язана з яскравим проявом емоцій. Все це з методичної точки зору характеризує рухливу гру як багатоплановий, комплексний по впливу, педагогічний засіб виховання. Комплексність виражається у формуванні рухових навичок, розвитку і вдосконаленні життєво важливих фізичних, розумових і морально-вольових якостей.

Таким чином, використання комплексу ігрових технологій на заняттях підвищило якість фахової підготовки, мотивацію студентів до навчальної діяльності, урізноманітнює зміст занять, значно підвищило їх моторну щільність і інтенсивність, забезпечило інтенсифікацію навчального процесу, у зв'язку з цим дане наукове дослідження потребує подальших наукових розвідок.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. Посібник / С.С. Занюк – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы/ Е.П. Ильин. – Санкт-Петербург, 2000. – 512 с.
3. Конюхов Н.И. Словарь-справочник по психологии/ Н.И Конюхов. – М., 1996. – С. 81
4. Кравцова Л.М. Развитие готовности будущего учителя физической культуры к внеурочной деятельности со школьниками :дис. ... кандидата пед.

наук : 13.00.08 / Кравцова Лариса Михайловна. – Челябинск, 2010. – 184 с.

5. Платонов К.К. Краткий словарь системы психологических понятий. М.: Высшая школа, 1984. – С. 71

6. Радул В.В. Основы професійного становлення особистості сучасного вчителя. Навчальний посібник / Радул В.В., Кравцов В.О., Михайліченко І.М. – Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр ТОВ «Імекс ЛТД», 2007. – 252 с.

7. Рацул А.Б. Педагогіка: опорний конспект/Анатолій Борисович Рацул. – Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр ТОВ «Імекс-ЛТД», 2005.– 348 с.

8. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. пособие/ С.Д. Смирнов. – М.: Изд. центр «Академия», 2001. – 304 с.

9. Стасенко О.А. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи з учнями основної школи :дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Стасенко Олексій Анатолійович. – Кіровоград, 2010. – 275 с.

10. Фізкультурно-оздоровча робота в початковій школі / [упоряд. Г.І. Зюков]. – Х.: Вид-во «Ранок», 2009. – 224 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Мельник Анастасія Олександрівна – аспірантка III року навчання кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання факультету фізичного виховання КДПУ ім. В. Винниченка

Коло наукових інтересів: професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури.

УДК 378.147

THE ROLE OF INFORMATIONAL TEACHING AND LEARNING ENVIRONMENT IN THE SYSTEM OF TRAINING FUTURE ECONOMISTS

Valeriy MYTSENKO (Kirovohrad)

The saturation of information technologies in all spheres of professional education imposes its specificity on the formation of social and cultural type of a student that will acquire such core characteristics as competitiveness, competence, mobility, ability to select and assimilate information, fluency in the profession at the level of international standards of informational society.

The formulation of the problem entails redefining informational essence of professional education and its categorical apparatus. Not accidentally the sphere of pedagogical science takes in virtual, information, communication and computer technologies.

Informational teaching and learning environment is to a certain extent a new term in education. In this case the process of education should embrace everything around to encourage the process of learning (walls, ceiling, sounds etc).

Complex provision of educational activity in the structure of informational teaching and learning environment at organizational, informational, technological and institutional levels is quite a difficult task.

While making an attempt to functionally combine informational and educational systems a whole complex of problems arises:

- how to build a teaching course for this educational process;
- how to rebuild a teaching course to make it visible;
- how and in what ways to assess knowledge and acquired skills;
- how to organize individual work and informational motivation;
- how to use informational means to solve educational tasks.

So, let us analyse the latest research and publications devoted to the problem of informatization in education. V. Bykov, Y. Zhuk, O. Volnevykh interpret informational teaching and learning environment as a process of subject-subject and subject-object informational exchange. Namely, according to their definition it is the environment which encompasses educational event and the sources of information are the constituents of this environment [1; 2; 3].

N. Moiseyev, E. Semenyuk remark that informational and knowledge streams are the basis in interaction of educational system "an individual-a computer" [6]. B. Agranovych, P. Brusilovskyy, G. Kedrova, A. Korotkova, O. Kryukova, E. Loktyushina, Y. Nasonova, E. Polat, I. Robert, D. Smolina consider informational teaching and learning environment in the aspect of tasks for improving theory and practice of didactics relating to new conditions in education; they suggest description of the model of educational process which is opened for information and communication technologies and lets effectively organise individual and collective work of lecturers and students while integrating different forms and strategies of acquiring knowledge that are directed on individual cognitive educational activity [5].

Quite a big quantity of authors' approaches to the usage of definitions confirms that the notion "informational teaching and learning environment" has not got exact definition in terminological base of computer pedagogical technologies. Differences in understanding the essence of informational teaching and learning environment are considerably conditioned by conceptual approaches to the application of information and communication technologies in organizational, pedagogical, didactic and psychological processes focused by every author.

So the objective of the article is to analyse tendencies and prospects of development of informational teaching and learning environment in the process of training future economists and study the essence of scientific definition connected with different notions.

Informational teaching and learning environment is characterized by using network and information technologies to support the process of education. All the above-mentioned notions may be generalized to some extent by the definition

"computer-oriented learning environment" that covers any aspects of using a computer in education [8].

A true development of the higher education system is practically impossible without computer technologies which can be used in the educational process itself as well as in the system of university management. Intensive application of new means and ways of information delivery in the practice of university activity lets highlight computer technologies as a separate method of informational teaching and learning environment. They may be used to deliver knowledge, to organize control, to reinforce and to generalize the acquired knowledge. The method successfully carries out all didactic functions and is based on visual perception of information.

The information presented in visual form is more accessible for perception and is better assimilated. The use of informational teaching and learning environment in educational process gives possibility to:

- give a thorough and more authentic information about the processes and phenomena under consideration;
- increase the role of visual aids in the process of education;
- satisfy demands, aspiration and interests of students;
- free a teacher of a part of technical work connected with control and correction of knowledge;
- set an effective feedback;
- organize a complete systematic control and objective record of progress.

The use of informational teaching and learning environment improves the mechanisms of education management and increases the quality of knowledge. The application of informational teaching and learning environment includes several interrelated possibilities. The first is methodological possibility with the main problem to work out basic principles of educational process that correspond to modern level of information technologies. The second is technical possibility with the huge amount of software and hardware that have led to creation of different approaches to informatization. That, in its turn, makes certain difficulties in the process of learning while shifting on the new level. So, it is necessary to work out a typical informational model in the frames of educational process. Technological possibilities generate economic growth and create conditions for free circulation of huge massifs of information which lead to considerable social, cultural and economic transformations and, in the long run, the formation of informational society. Methodical possibilities of modern information technologies include visibility and opportunity to use combined forms of information presentation, to give access to international information resources

which should become the basic support in the process of education. Economic possibilities cover active process of the formation of informational economy and allow using the world informational, technological and telecommunication markets which encourages the creation and development of electronic trade. It is important that the use of informational teaching and learning environment should be considered as a constituent part of a unified educational process including economic, organizational, didactic, theoretical and methodological activities [4].

The efficiency of using informational teaching and learning environment in the process of education directly depends on the quality of technical means and software which put in high demands for the organization of process of education. It should be easy, well-thought-out and effective. So we need a complex approach while using informational teaching and learning environment in order to train a specialist of the new informational society.

Let us outline the tendencies of development and use of informational teaching and learning environment in the system of training future economists. It is reasonable to start with the development and spreading of computer-oriented means of education that are a part of the environment. This tendency becomes apparent due to creation of resource centres that collect, register, systemize and disseminate modern computer educational resources via the Internet. This way of introduction of computer-oriented means of education makes the process of education more public, flexible and mobile. With the development of this tendency it is possible to forecast that the use of computer-oriented educational environment will become significantly open.

Another important tendency is the change of the role and application of computer systems of educational purposes with the elements of artificial intelligence as a part of the environment. If earlier the systems of educational purpose were created to carry out some functions of a lecturer and to manage education, today in the conditions of open environment the aims of their development are changed. The individual work of a student comes on the first place where a lecturer provides necessary support and directions. That is why the role of the systems of artificial intelligence also changes. They are used to support education in different aspects – to find information, to master new course, to assess knowledge etc. To a certain extent the systems of artificial intelligence transform from means of management to the means of support of communication and individual learning.

The next tendency is based on the increase of the role of specialization while creating and using computer systems for educational purpose.

Computer-oriented means become more specialized and their usage acquires systematic character. For example the environment software may include: the software which tracks the process of thinking of a student on the basis of a model, provides with and corrects educational tasks; one or several knowledge database; a knowledge control system which can be used by a student for self-testing as well as by a lecturer to assess a student; simulation software etc. All the software may be localized at the server of a university or at a student's computer or at a remote computer with a public access.

Integration role in creation computer-oriented means of education is another important tendency. There is a trend in forming integral means that bring together functions of different means. In this case certain modules are used which may be a part of one or several means of education [9]. On the basis of a module we may create different configurations of educational teaching and learning environment taking into account certain didactic aim. Such environments will include, for example, a model of the subject sphere together with powerful means of presentation and representation of educational objects including visualization and virtual reality; subsystem of computer support for installation of new regularities; interactive study of notions and symbols; subsystem for tracking problematic situations and assessing the results of education.

Another tendency lies in the growth of efficiency and multilevel of the used educational models. Educational models that are the basis of the systems for educational purpose become more powerful and detailed. That leads to the creation of more effective models of lecturer-student activity. Due to the improvement of a student's models computer programmes become more individual and adapt to the peculiarities of thinking and personal characteristics of a user. Modern models of a lecturer give possibilities to communicate the usual language, procedure and context support, tracking the plans and strategies of a student's judgments [12].

The next tendency is the development of interactive educational teaching and learning environment. The essence of interactive educational environment goes through some changes. Earlier, this term meant programmes for educational purpose that provide means for individual work of a student and has a corresponding system of methodological instructions and recommendations [10]. Now the environments of the kind become open. They anticipate communication among groups of students and teachers in the process of education. This may take place while studying foreign languages when educational process is organized on the basis of interactive environment [11].

Another important tendency is the formation of virtual learning societies. The characteristic feature

of education in the informational teaching and learning environment is the formation of learning societies that are united according to their interests while working on an educational project or problem solving. This tendency shows that participants of the environment may not belong to a certain training group or class, or educational establishment. They may be teachers, students, experts, specialists that are interested in solving a certain problem in the sphere of their interests. Thus the education process becomes open at its full and is not limited by educational establishments. That in its turn, suggests free communication and realization of new ideas.

One more tendency puts forward the appearance of powerful storages and electronic libraries of expert knowledge. Improvement of methods of knowledge representation will lead to the creation of more powerful hierarchic and multilevel knowledge databases. They will unite into libraries or storages of expert knowledge of different scientific spheres. The usage of the storages gives students possibility to have access to several interdisciplinary subjects to solve the arisen problem.

Thus the aim of learning is not only to master certain amount of knowledge but to direct the acquired knowledge to solving definite practical and theoretical problems.

A great role in the creation of informational teaching and learning environment is played by educational portals. They may carry out several functions: creation, transmission and control of knowledge; confirmation of the received qualification; provision of information services etc [7]. The role of the portals in the development of teaching and learning environment is to help solving different problems in the system of education. The use of portal's resources can stimulate solving the problem of information accumulation, analysis, research and dissemination of computer-oriented means of education. Although there are numerous up-to-date means are being created they do not have corresponding systematic character. This work has just started. The information on available resources, ways of their usage, and conditions of dissemination may be shown on the portal.

The next very significant step is the approbation of computer-oriented means in education. In this context educational portals are not only the tool of giving information but also a tool for scientific research. The information about the quantity of addressing the portal concerning certain means of education will reflect the efficiency of its usage. And such kinds of data in most cases are reflected on the servers of educational services.

Development of criteria and expert assessment of computer-oriented means of education is another complex problem concerning the working out assessment criteria. It is quite difficult to forecast which type of activity will be used while working

with certain means of education [10]. So it is important to create conceptual grounds for testing and approbation of the means. The results of expert assessment may also be reflected on the portal.

The collection, analysis and dissemination of educational experience in using computer-oriented means of education in the informational teaching and learning environment could take place through organization of forums and creation of resources.

So, informational teaching and learning environment brings possibility and necessity to change the model of educational process: transition from reproductive education when a teacher simply represents information to a student to creative model when with the help of classroom equipped with the newest technical means students can simulate real life professional situations. Specialists think that development of traditional and new technologies should adhere to the principle of complementarities and mutual correlation which will lead to absolutely new educational environment – global educational environment which exists in real time and has complete aggregate of educational technologies.

BIBLIOGRAPHY

1. Биков В.Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем / В.Ю.Биков, Ю.О.Жук // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: збірник наукових праць. – 2003. – №1(5). – С. 64-76.
2. Жук Ю.О. Навчальне середовище як об'єкт інформатизації / Ю.О.Жук // Высокие технологии: развитие и кадровое обеспечение: материалы X Международного научно-технического семинара. – Харьков-Алушта: ХГПУ, 2000. – С. 176-178.
3. Жук Ю.О. Роль засобів навчання у формуванні навчального середовища / Ю.О.Жук // Нові технології навчання : науково-методичний збірник. – К. : ІЗМН, 1998. – №22.
4. Інформаційні технології в освіті. Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://technologies.su/informacionnye_tehnologii
5. Крюкова О.П. Самостоятельное изучение иностранного языка в компьютерной среде (на примере английского языка) / О.П.Крюкова. – М.: Логос, 1998. – 126 с.
6. Семенов Э.П. Информатизация общества, культура, личность / Э.П.Семенов // Научно-техническая информация. – Серия 1. Организация и методика информационной работы. – 1993. – №1. – С. 6-14.
7. Солдаткин В.И. Информационно-образовательная среда открытого образования // Тезисы докладов IX Всероссийской научно-методической конференции «Телематика 2002». – Санкт-Петербург. – 2002.
8. Шишкіна М.П. www.ime.edu-ua.net
9. Fishwick P.A. Computer Simulation: Growth through Extension. – 1994. – <http://www.cis.ufl.edu/%7Efshwick/paper/paper.html>
10. McArthur D., Lewis M.W., Bishay M. The Roles of Artificial Intelligence in Education: Current Progress

and Future Prospects. - RAND, Santa Monica, CA, DRU-472-NSF. - 1993.

11. McCalla G. The Fragmentation of Culture, Teaching, Learning, and Technology: Implications for the Artificial Intelligence in Education Research Agenda in 2010 // International Journal of Artificial Intelligence in Education. - 2000. - vol.11. - p.177-196.

12. Virtual Learning Environment // Virtual School. - 1997. - <http://www.virtualschool.edu/ile/ILE>.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Mytsenko Valeriy Ivanovych – candidate of pedagogical sciences, Dozent, Head of Foreign Languages Department of Kirovohrad National Technical University.

Research interests: Problems of formation of professional qualities of future economists.

УДК 37(09)

ПРОПЕДЕВТИЧНІ ВИТОКИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОНТЕНТ

Борис НАБОКА (Кіровоград)

Постановка проблеми. У радянській школі в єдності із загальною здійснювалась політехнічна освіта учнів. Зміст політехнічної освіти полягав в ознайомленні з основними принципами всіх процесів виробництва і в набутті учнями навичок діяльності з найпростішими знаряддями всіх виробництв.

Потрібно зауважити, що тенденція до поєднання навчання з продуктивною працею трактувалась як прогресивне явище та розглядалась у взаємозв'язку з політехнічною освітою. Усі дискусії щодо розбіжностей між політехнічною освітою і продуктивною працею зводились до визнання того, що вирішальною умовою і засобом повноцінної політехнічної освіти є її поєднання з продуктивною працею. При цьому проблему реалізації політехнічної освіти висвітлювали в контексті органічного взаємозв'язку із завданнями індустріалізації країни.

Виклад основного матеріалу. Питання трудового виховання та політехнічної освіти в післявоєнний період певним чином відійшло на другий план. Хоча у багатьох навчальних закладах використовувався відповідний досвід, набутий ще у 20-30-х роках, проте здебільшого в позаурочний час школярі брали участь у різних видах суспільно корисної праці. До навчальних планів «Трудове навчання» як окремий предмет не входило, а у більшості шкіл не було робочих кімнат і майстерень.

Така спрямованість шкільного навчання почала викликати особливе занепокоєння у зв'язку зі збільшенням кількості середніх загальноосвітніх шкіл. Відповідно постійно збільшувався контингент випускників, які не могли вступити до вищих навчальних закладів. Таким чином, середня школа зобов'язана була не тільки забезпечувати подальше підвищення якості підготовки вихованців до вступу у вищі навчальні заклади, а й готувати молодь до безпосередньої праці в сфері матеріального виробництва.

Необхідність внесення коректив до діяльності закладів освіти зумовили партійні рішення (1952) здійснити поступовий перехід від семирічної до загальної середньої десятирічної освіти, що мало створити випускникам школи умови для вільного вибору професії.

Визначилися різні системи поглядів на цю актуальну проблему. Одні вважали за потрібне ввести до навчального плану загальноосвітньої школи нові предмети: «Основи техніки», «Основи виробництва», «Основи агрономії». Інші вбачали здійснення політехнічного навчання у зменшенні кількості перевірних екзаменів, щоб вивільнений час витратити для екскурсій на виробництво.

Деякі працівники органів народної освіти питання політехнічної освіти перетворювали в кампанію, намагаючись провести якнайбільше зборів, конференцій, присвячених політехнізації школи. На окремих з цих заходів спостерігалось зневажливе ставлення до теоретичної сторони навчального процесу, зокрема йшлося про те, що за рахунок скорочення уроків потрібно збільшити кількість екскурсій, практичних робіт тощо. Дехто дійшов висновку, що головним має бути не те, як учні оволодівають основами наук, а те, як і скільки проведено екскурсій, скільки у школі створено відповідних гуртків.

Водночас багато вчителів дотримувалися думки, що й діючі програми та навчальні плани, незважаючи на їхні певні недоліки, дають можливість здійснювати політехнічну освіту, формувати в учнів широкий політехнічний кругозір, давати їм знання на основі засвоєних законів розвитку природи, про принципи сучасного виробництва.

У зв'язку з уведенням у школах виробничого навчання почалися активні пошуки конкретних форм політехнічної освіти і трудового виховання. Одним з найактивніших учасників цих процесів був директор Богданівської середньої школи І.Г. Ткаченко.

Невизначеність в окресленому питанні спонукала його висловити своє ставлення до цієї